

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exercitium Perfectionis, Et Virtutum Christianarum

In tres Partes distinctum

Rodríguez, Alonso

Coloniæ Agrippinæ, 1622

Cap. I. De magnis da[m]nis ex trisitia fluunt.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40093

TRACTATUS SEXTVS.

De tristitia & lætitia.

CAPVT I.

De magis damnis quæ ex tristitia fluunt.

TRISTITIAM longe repellere à te; multos enim occidit tristitia, & non est utilitas in illa, ait Sapiens Cassianus librum de spiritu tristitiæ composuit,

dicentem ad medendum huic malo & ægrotudini, non minore cura & diligentia opus est, quam ad alias spirituales infirmitates & tentationes, quæ se nobis in hac vita offerunt, ob multa & plurima dâna quæ inde manant, & in eodem libro allegat, & sacræ Scripturæ testimoniis confirmat. Caue, inquit, tristitiam, nec illi in cor suum ingressum præbe, si enim intrare permittas, & ibi dominari cœperit, statim orationis delectationem & gustum auferet, & faciet horam tibi longam videri, & illam non perficere; imo subinde te plane oratione & spirituali lectione spoliabit. Et in omnibus spiritualibus exercitiis tædium & fastidium adferet, ut nec illa adspicere audeas: *Dormitat anima mea præ tædio.* Hoc versu ait Cassianus recte exprimit Propheta dâna quæ ex tristitia proficiscuntur. Non dicit corpus, sed animam dormire; spirituali enim tristitia & accedia, tantoq; anima tædio & fastidio in omnibus spiritualibus exercitiis & virtutis operibus afficitur, ut videatur dormitans inepta, & torpens ad omne

bonum. Et tantum aliquando est fastidium quod talis ad bonum & spiritualia habet ut horrore sint iis, qui in virtutem & perfectionem incumbunt, quos & subinde à bonis suis exercitiis retrahere & turbare conatur.

Habet & aliud in se tristitia, ut auctor est Cassianus, quod hominem morosum & austerum proximis reddat. Ait S. Gregorius: *Tristis ex propinquo habet iram.* Propterea id experientia docet, quod tristes facile irascamur quiduis fastidimus: insuper hominem in agendis impatientem, suspiciosum & malignam facit. Et aliquando tam tristitia hominem turbat, ut sensum perdat, & sui impos sit, secundum illud Ecclesiastici: *Non est sensus, ubi est amaritudo.* Et sæpius videre est, aliquem tristitia & melancholia obrutum tam insueta apprehendere, & tam insolita & ratione & fundamento carentia suspicari, ut ii, qui apud illum sunt, illa videre & de illis iocari ut stultitiis soleant. Alios, & quidem viros graues, doctos & honoratos videre fuit, tã hac passione pressos, ut illis cõdolendum maxime esset, quos nunc videre erat ut puerulos flêtes nunc tam alta ducere suspiria, ut rugire viderentur. Idcirco dum sui compotes sunt & aduertunt sibi hanc stultitiam (quæ iure optimo talis dici potest) aduenire; se cubiculo suo includunt, ut tibi

Facit hominem morosum impatientem, suspiciosum. Greg. l. 30. mor. cap. 21.

Ecc. 21. 15.

ut tibi soli suspirent & plorent, & ne auctoritate sua apud illos excidant, qui huiusmodi illos agere cernunt.

Si ab ipsis exordiis nosse lubet effecta & damna, quæ in corde, tristitia operatur (Cassianus ait) Sanctus Spiritus illa per Sapientem breuiter sic proponit: *Sicut tinea vestimento, & vermis ligno; ita tristitia viri nocet cordi.* Proverbior. 25. versiculo 20. Vestis à tinea corrofa ad nihilum valet, nec ad quid

utilis est: nec lignum verme plenum ad ædificandum conducit, nec quid oneris potest ei imponi, statim enim distumpitur. Eodem modo & homo melancholia repletus, tristis & mæstus ad omne bonum inutilis est. Nec se hic malum sistit, sed quod omnium deterrimum, tristitia in corde causa est & radix multarum tentationum & ruinarum. Multos

enim occidit tristitia, & multos in peccata labi fecit. Hinc est, quod aliqui tristitiam nominant latronum nidum, & dæmonum speluncam; idque bono iure. Ad quod probandum allegant illud Iobi de diabolo dictum: *Sub umbra dormit*, Iob. 40. versiculo 16. Sub hoc enim umbra & obscuritate, sub hac nebula & tenebris confusionis, quam sentis, dum tristaris, dormit & se abdit diabolus: hic eius nidus & cauerna est, ubi in insidiis latet, ut te post omnibus, quibuscumque volet, tentationibus adoriatur. *Posuisti tenebras, & facta est nox. in ipsa pertransibunt omnes bestie silue.* Psalmo 103. versiculo 20. & 21. Ut enim serpentes & fera noctis obscuritate expectant, ut cauernas suas exeant; sic & diabolus, serpens antiquus huius noctis obscuritatem & tristitiæ tenebras expectat, & tunc omni tentationum genere irruit. *Parauerunt sagittas suas in pharetra, ut sagittent in obsecuro rectos corde.* Dicebat Sanctus Franciscus, diabolum valde lætari, dum alicuius cor triste est quod vel illum facile in tristitia & desperatione suffocet, vel ad mundanas voluptates pertrahat: Notatu hoc dignissimum, nam maximi momenti est.

Dum quis tristis & melancholicus est, subinde diabolus illum in diffidentiam præcipitat & desperationem, ut contigit Cain & Iudæ: aliquando dum aduertit non prospere hic negotium cadere, mundanis illum deliciis aggreditur, vel carnalibus sensualibusque voluptatibus allicit eo colore vel prætextu, quasi iisdem te hoc dolore & tristitia sit liberaturus.

Huic accidit quod dum quis tristitia affligitur, statim illi tentationes obrepere soleant de vocatione, diabolus enim ei proponit in mundo vitam hilarem & iucundam acturum: hacque ratione aliquos per tristitiã & melancholiam à religione deficere fecit. Alias carnales & scædas cogitationes obicere solet diabolus, quæ sensualitati arrident, & conatur illos in iisdem moram trahere, sub prætextu, quod iis mæsticiam fugabunt, & animum lapsum erigent. Quod sane valde metuendum est illis, qui tristitia & melancholia vexantur, quod huiusmodi tentationes illis frequentes & familiares esse solent. Et recte Diuus Gregorius aduertit, & dicit, quod ut homo ex natura aliquam delectationem & recreationem appetit, dum eam in Deo non reperit nec in rebus spiritualibus; eadem ratione diabolus, cui propensio nostra explorata est, illam ob oculos ponit, & sensualia & inhonesta offert, & in eisdem delectationem & voluptatem, quibus tristitia & præfens melancholia fugetur vel saltem mitigetur: *Sine delectatione anima nunquam potest esse, nam aut infirmis delectatur aut summis.* Intelligendum ait Sanctus, nisi in Deo voluptatem & oblectationem habueris & in spiritualibus, eandem tibi in vilibus & sensualibus querendam esse.

Denique tot sunt mala & damna quæ ex tristitia nascuntur, ut Sapiens dicat: *A tristitia enim festinat mors.* Et alibi: *Omnis plaga tristitia cordis est.* Et non solum mors temporalis, sed & æterna, quæ infernus est, ex

tristitia

tristitia

tristitia

tristitia

Est instar tinea.

Est causa multarum tentationum & ruinarum. Nidus dæmonum.

Psal. 103.

S. Francisci dictum de tristitia.

tristitia oritur. Talique modo declarat Sanctus Augustinus id, quod Iacob filiis suis dicebat: *Deducetis canos meos cum dolore ad inferos*, Genes 42. versiculo 38. & dicit, Iacob timuisse, ne tristitia, quam haberet ob absentiam Benjamin tantamin illo gigneret apprehensionem, ut in periculum, animæ suæ salutē adduceret. & cum illa in damnatorum infernum descenderet. Hæcque causa est, quod Sanctus Apostolus Paulus illam nos cauere moneat: *No qua radix amaritudinis sursum germinans impediatur, & per illam inquinentur multi*. Quando igitur tanta sint damna & pericula, quæ ex tristitia sequuntur, monent nos tam diligenter Sacra Scriptura & Sancti, ut illam caueamus: id quod non consolationis aut delectationis nostræ causa fit, si enim aliud non subesset; parum referret nos vel lætos vel tristes esse. Hincque tanto pericillam desiderat & procurat diabolus, quod ipsum non lateat, multorum malorum & peccatorum radicem & causam esse.

CAPVT II.

Aliquot adferuntur rationes, ob quas nobis Deo cum lætitia seruiendum.

GAUDETE in Domino semper, iterum dico gaudete: dicit Sanctus Apostolus Paulus. Idem & in Psalmis sæpius inculcat Propheta Dauid: *Lætamini in Domino, & exultate iusti, & gloriamini omnes recti corde. Exultent, & lætentur in re omnes, qui quarunt te. Tubilate Deo omni terra, seruite Domino in lætitia, introi-te in conspectu eius in exultatione. Lætetur cor querentium Dominum*. Et multis aliis locis sæpius nos hortatur, ut Deo in lætitia seruiamus. Hæcque Angeli salutatio erat, dum ad Tobiam ingrederetur: *Gaudium sit tibi semper*. Solitus erat dice-
Rodriguez exercit. pars 2.

re Sanctus Franciscus, diaboli & membrorum eius esse tristari, nostrum vero in Domino gaudere: *vox exultationis & lætutis in tabernaculis iustorum*. Nos in suam deduxit domum Dominus, & ex millibus multis elegit, cur ergo tristabimur? Merito nobis sufficere deberet, ut sciamus maximi momenti rem esse cum toties eam commendet & inculcet Sacra Scriptura, & quod altera ex parte perspiciamus magna damna, quæ ex tristitia nasci diximus.

Ut tamen quid addamus, & ad oculum videntes utilitatem evitamus magis; aliquas adferemus rationes, ob quas nobis expedit cum cordis lætitia semper in Dei seruitio versari. Quarum hæc prima fit, quod iubeat Deus: *Non ex tristitia aut ex necessitate, hilarem enim datorem diligit Deus*: Dicit Sanctus Paulus, secundum quod per Sapientem dixerat: *In omni dato hilarem fac vultum tuum*, Ecclesiastic. trigesimo quinto, versiculo undecimo. Sicut in mundo videre est, omnes Principes velle, ut famuli illis cum lætitia seruiant, dumque vident illos languidos & torpentes esse, & demissis auribus & inuitos seruire & cum tristitia; non gratum est seruitium sed fastidium; sic nec Domino Deo gratum est, dum non illi seruitur prompta voluntate & gaudio, sed murmuratione & tristitia.

Annotat Sacra Scriptura, filios Israel ad templi fabricam multum auri, argenti & pretiosorum lapidum prompta voluntate & gaudio obrulisse. *Cum ingenti gaudio*. Et Rex Dauid Deo gratias agit, quod videret populum dona sua magno cum gaudio offerre. Hoc Deus magni æstimat; nec tanti opus, quam voluntatem, qua fit, facit. Et apud homines dici solet, plus esse animum & benignitatem, quam reliqua omnia, illum enim magni facimus, quamuis factum parui momenti sit. Et contra, quantumcunque magnum quid sit, si bono animo & cum gaudio non fiat, non
dd æsti-

S. Francisci
ditum me-
morabile.
Psal. 117. 15.

2. Cor. 9. 7.
1. ratio sumi-
tur ex Dei
mandato.

1. Paral. 29.
9. & 17.